

ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ

Становлення інноваційної економіки вимагає підготовки соціально активних, комунікабельних, заінтересованих у досягненні цілей, творчих, здатних до самостійного пізнання й оцінки нового фахівців. Здатність людини нестандартно мислити є важливим чинником успіху в більшості сфер професійної діяльності. У зв'язку з цим для підвищення конкурентоспроможності випускників університету на ринку праці важливо не лише сформувати професійно значущі компетенції, а й розвивати їхню пізнавальну активність і творчий потенціал.

Треба зазначити, що розв'язувати конкретні творчі завдання навчити практично неможливо. Разом з цим можна розвивати ті якості особистості студента, які сприяють вирішенню різноманітних творчих завдань. До *компетенцій, що сприяють розвитку творчого потенціалу студента*, належать:

— *аналітичні* (уміти розпізнавати та аналізувати проблемні ситуації, виділяти головне, виявляти протиріччя, узагальнювати інформацію й робити висновки, визначати та обґрунтовувати напрями й методи вирішення проблеми, передбачати вірогідні наслідки прийнятих рішень);

— *інформаційні* (уміти знаходити потрібну інформацію з використанням різних джерел, зокрема підручників, довідників, монографій, статей, Інтернет-ресурсів, критично аналізувати одержану інформацію, обирати найціннішу інформацію та використовувати її для вирішення проблем й ухвалення рішень);

— *комунікативні* (уміти працювати в команді, налагоджувати ділові контакти, зокрема й з використанням Інтернет-мережі, готувати й проводити презентації з використанням сучасних інформаційних технологій) тощо.

З-поміж *навчальних технологій, котрі сприяють формуванню у студентів зазначених компетенцій, підвищенню мотивації до пізнавальної активності та розвитку творчого потенціалу*, виокремимо такі:

— використання проблемних методів навчання (проблемних лекцій, вирішення проблемних ситуацій), які стимулюють студентів до пізнання нового (самостійно чи за допомогою викладача);

— розв'язання задач і вирішення ситуацій «відкритого» типу, в яких відсутнє єдине правильне рішення, існують різні, зокрема альтернативні та протилежні, варіанти, обрання яких потребує ретельного аналізу, порівняння, зважування вірогідних позитивних і негативних наслідків. Важливо заохочувати самостійний вибір та обґрунтування студентом методів вирішення задач і ситуацій;

— використання методу мозкового штурму, який дає змогу ухвалювати оригінальні рішення під час розв'язання практичних ситуацій і задач і проведення тренінгів. Важливою умовою ефективного використання цього методу й відповідно стимулювання творчого мислення є заохочення якомога більшої кількості варіантів рішення, навіть на перший погляд недоречних і безглуздих, відсутність критики та будь-якої оцінки, зокрема і позитивної, висловлених ідей з боку викладача, оскільки оцінка відволікає від основного завдання та гальмує творчий настрій;

— виконання науково-дослідних і проектних робіт. Бажано, щоб студент мав змогу брати участь як в індивідуальних, так і колективних науково-дослідних і проектних роботах. Перші дають змогу розвивати рішучість, самостійність у роботі, відповідальність за власні результати, другі — навички роботи в команді (уміти налагоджувати хороші стосунки з членами команди, брати участь в обговоренні та ухваленні складних рішень, сприймати критику стосовно своїх пропозицій, підтримувати рішення групи, якщо вона дійшла спільної згоди тощо) та ін.

Перспективним, але мало апробованим на практиці способом розвитку творчого мислення може бути використання методики шести капелюхів, основоположником якої є британський лікар Едвард де Боно. Згідно з цією методикою кожен капелюх символізує певний тип мислення: білий — аналітичне, червоний — емоційне, чорний — критичне, жовтий — оптимістичне, зелений — творче, синій — стратегічне. Подумки одягаючи кожен капелюх, людина може поглянути на проблему з різних боків, що спонукатиме до вироблення різних варіантів рішення. Використання цієї методики може бути корисним для розвитку творчого мислення й вироблення варіанту рішення з урахуванням різних аспектів проблеми не лише для студентів, а й для викладачів у процесі наукової діяльності.